

dos. Ipse tō resedit in p̄vincia media. Porro
 ille n̄ in memor malefici regis p̄suaſit ḡci
 tu ut ſp̄tacum regem p̄ ſiſiſ ſibi eligerent.
 & cognominant eum cyrum. q̄d in t̄p̄ h̄es
 a. d. licet reluctetur aſtiages hic ē. h̄es. Quo
 ſc̄o timent aſtiages darum & ſobinum ad op
 tavit ſibi in filium & collecto exercitu cōgreſ
 ſus ē. aduerſus cyrum. & fugerunt p̄ ſe. v̄x
 rel aut̄ eoz & m̄ſel egreſſe ad eos & de rectiſſi
 poſtiorib; aiebant. vultas ne in t̄uore ſiſiſ
 m̄ſu & renaſci. hic pudore exercitū p̄ ſe acce
 redierunt in hoſtes & uictus ē. aſtiages. cy
 aū magiſ exhibuit ſe illi nepotem q̄m uo
 torem. Nam regnum h̄yrcanoz cōceſſit
 ei. Dario ū tanq̄m ſc̄i m̄ſiſ ſue tradidit
 regnū medoz t̄n̄ ſub c̄ta ſpe reſt̄ndi idip̄m;
 t̄aq; cum uniūſum **Dehinc̄ta redeundi**
 regnū deuolutum ēēt ad eum **Data u-**
 in h̄i anno regni p̄mo ſuſc̄tauit **deis.**
 dñs ſp̄m̄ eius. ut impleatur uerbū ieremie.
 & dedit libertatem om̄ib; iudeis qui erant
 in uniūſo regno ſuo. & licentiam redeundi
 in iudeam & edificandi domum dñi. Exta
 tus aut̄ fuit ex uerb̄ yſaie qui añ. cc. & x. an
 noſ ſc̄p̄ſerat domum de ip̄o dicentem. xpo
 meo cyro cui apprehēdi dextam ſubiciā
 gentes & regna. & ip̄e reedificabit domū
 meam in ierlm̄. v̄t ḡ hanc uniūſicam ſc̄p̄
 turam implet & ſc̄pturam libertatis & licen
 tie tradidit in uniūſum regnū ſuū di
 cent. Omnia regna terre dedit m̄ dñs
 d̄s celi credo hunc ēē que gent̄ iſrl̄ adorat
 In hac epl̄a hortatus ē. etiā iudeos ut aſ
 cenderent in iudeam. & qui nolent aſcen
 dere uiuarent aſcendentes in pecunia ue
 ſtib; & iumentis. Porro clariffimi iudeoz
 habitabant in babilonia. i. in terra ba
 bylōniſ etiſe. Babilon. x. p̄p̄e ē. nom̄ ci
 uitatis. babilonia ſc̄o nom̄ regionis. licet
 unū p̄ alio ſepe legatur. In̄ eos zachari
 as natus in chaldeā iam p̄phabat. h̄ b̄n̄
 dixit ſalathiel in filio uocant̄ eſt zo
 robabel. q̄d in t̄p̄ maḡ babilōniſ. a. d.
 h̄ erit maḡ captiuitatis babilōnice.

Ad hui' p̄p̄he exhortationem p̄mi ſurrexerit
 uiri uida ut aſcenderit in ierlm̄. p̄ea ū uiri
 beniamin. & leuite. p̄p̄ea ut dicit iose. au
 da cognominatus ſunt iudei. hui' x. nom̄ ſu
 erunt p̄ſes eſſe. ſup̄ turrim babel legit̄
 q̄d adedam qui cognouit ē. uidaſ d̄i ſc̄ uidi.
 Alibi q̄d aiuda filio iacob. Alibi q̄d aiuda
 machabeo. Porro aſcendit in iudeam alioſ
 hortabantur ſ; paucos in uenerunt qui aſ
 ſentirent eis. & p̄p̄ea tam in exhortatione q̄
 in appatu t̄r̄t̄ annos & pleuerunt. ḡ in t̄cio
 anno cyri egreſſi ſunt ſub zorobabel duce.
 t̄ibu magno ſac̄dote ad hortantib; eoz. za
 charia p̄p̄ha. & aggeo uiuene. ſ; n̄d̄ p̄p̄ha.
 etiam. x. c̄c̄. t̄. fuerunt. x. de iudeis. xli.
 & ccc. l̄p̄. Reliqui ū erant ſerui & ancille. &
 homines ḡn̄ſ p̄miſcui. & remiſſo cum eis
 cyrus partem uasoz dñi. v̄. & xl. In̄ q̄
 p̄uit iose reſt̄gatoria quoz uſū n̄ legi.
 aſcendunt a quidam cum eis dicentes
 ſe ēē de ḡn̄e ſac̄dotū. Cumq; quererent
 ſc̄p̄tam genealogie ſue & n̄ in uenerunt
 recepta ſunt in iſrl̄. ſ; eieci a ſac̄dotio. &
 reſiſi ſunt in ierlm̄ & in ciuitateſ iude;
De anno
de captiuitatis q̄ pre
Septuage
dit̄ iere. Nam t̄erz. p̄mum **ſimo;**
 annum cyri dicit fuiſſe ſeptimū. v̄n̄. de
 cadit. Itaq; t̄c̄uſ ann̄ cyri fuit. lxx. cui cō
 ſonat iose dicens. primo anno impij cy
 ri. lxx. & currebat. i. iminebat. de eodem
 leḡ in palip̄men̄. Si quis euaserat gla
 dium ductus in babilonem ſeruiuit re
 gi & filiis eius donec imparet rex p̄ ſaz.
 & ſpletur ſermo iere. & celebraret̄ t̄ta
 ſabba ſua. uſq; dum ſplentur. lxx. añ.
 de eod̄ meminit daniel. anno primo da
 ri; intellexi n̄m̄ annoz ut cōplentur
 deſoloniſ ierlm̄. lxx. anni. Id̄ ip̄m̄ plane
 p̄dixit iere. in epl̄a quam direxerat̄ ad
 tranſmigrationē. Cum cepit inquit
 impli. lxx. anni. uſt̄abo & reducam uoſ
 ad locum iſtum. Aubi t̄n̄ t̄r̄ uelle iere.
 q̄d añ̄ eſſionem babilōn̄. cōpleti ēēt

ubi ait, Seruient omnes gentes iste regi
 babilonis. lxx. annis. Cumq; cōpleti fue
 rint anni. lxx. uisitabo sup regem baby
 lonis & sup gentem illam iniquitate
 eoz dicit dominus. & ponam terram in so
 litudines sempiternas. ex hac aut auctori
 tate fabulantur iudi. ut supra dixim⁹
 exultasse balthasar & conuiuium fecis
 se. hic aut loquitur iere. de lxx. annis n̄ cap
 tivitatis. s; iniquitatis nabuch. ex quo
 cepto opinere finitimas nationes huic
 opinioni attestatur affricanus agri⁹ de
 neemia. & xx. anno regis artaxerxis di
 cens. Eo t̄p̄ regni psarū. cvv. anni fue
 runt euoluti. captiuitatis aut ierlm. clxx.
 v. Eusebius t̄m in libro cronicoz. uidetur
 obloqui predcis. s; annū darij filij ytal
 pis dicent fuisse. lxx. s; auctoritate za
 charie qui. s; anno darij scribens. audi
 uit uirum stantem int̄ myrteta dicen
 tem. Domine eb̄ctiui usq; quo tu nō
 miserebis ierlm & urbium uida quibz
 uatit es. Iste iam ē. lxx. annis. & post
 pauca. Cum ieiunaretis p hos. lxx. anos
 nūqd̄ ieiunū ieiunastis m̄. huic q; con
 sonat clemens in p̄mo f̄mate dicent.
 & p̄stauit captiuitatis annis. lxx. usq;
 ad fm̄ annū darij filij ytalpis. Videtq;
 eusebius distingue int̄. lxx. annos de
 solonis templi. dicent. fm̄ nō nullos.
 usq; in xx. annum cyri colligit omne
 tempus captiuitatis anni. lxx. a. iij.
 anno ioachim filij iosie. Porro s; alios
 ab anno. viij. iosie. usq; ad p̄mū annū
 cyri colligunt annū captiuitatis. lxx.
 de solonis t̄o templi. sub dario rege cō
 plentur anni. lxx. hoz opinioni con
 sonat glosa ieronimū sup ezechiele ubi
 agit de d̄m̄tione sup lacus dextrum
 dicent q; p̄mo anno cyri fluxerunt aui
 desoloni templi. xxx. Porro p̄or opinio
 de anno. lxx. maḡ t̄a ē. p̄plum auctori
 tate. sancta. Sola zacharie auctoritas
 nos mouet. Iste iam. lxx. annū ē. q; forte

retinuari pot. ut iam accipiat de p̄ctio
 a. d. lxx. annis iste ē. notus. s; famosus.
 iam diu ē. forte d̄s ē. in zacharia. lxx.
 annis n̄ captiuitatis. s; v. etatis que s;
 hebreos inchoauit anno. xxx. aū cyri
 monarchiam; **De reedificōne templi.**

Porro in anno regressiōis in iudeam
 cōgregatus ē. p̄ps q̄i iur unius ieru
 salem & edificantes altare collocauerūt
 uind sup bases suas & obtulerunt sup
 illud holocausta domino mane & uel
 pe feceruntq; sollempnitatē tabnacloz.
 vñ ū habuerūt ignē nescim⁹ n̄ forte
 ex calculis uetis altaris. Hora q̄d hic est
 excusserunt illū. Anno festum iude
 aut. s; mense s; iecerūt. oꝝ pogodaē
 fundamenta templi. Qd̄ qd̄ n̄ ob est.
 audientes samarite ue q; n̄ fuit ex
 nerunt ad eos & dixerunt. lege.
 edificemus uobiscum q; ita ut uos q̄ri
 mus d̄m̄ ur̄m. & responderunt. ducet
 isrl. cōe ē. nob & uobis adorare d̄m̄.
 s; non ei domū edificare. h̄. h̄. t̄m nob
 rex cyrus p̄cepit. Cumq; apparuissent
 fundamenta sup terram eleuauit p̄ps
 uocem in uubilatione. Porro quidā seni
 ores qui uiderant templū p̄us. euila
 bant uoce magna. nec poterāt q̄sq; ag
 noscē clamorem letantium & planctū
 euilantium. Porro samarite indignati
 impediabant manus eoz. Cumq; p̄ se
 impedire n̄ possitē dedunt munera
 p̄ncipibz regis psarū qui erant p̄siti
 sup terram. qui pecuniis corripa uē
 diderunt negligentiam edificōis
 cyro t̄m ignorante. & adeo impediēt
 eos qd̄ in xxx. annis quibz cyrus reg
 nauit n̄ erexerunt muros templi ni
 si usq; ad ap̄diationem. Porro cyrus
 cum percussisset cursum flumū alim.
 gentem lidorū bellicosissimā astute
 redegit in soccordiam. Tradidit. h̄. eis
 sollempnitates & ludos. precipiens eis
 ut iustis cōmessatōibz & amplexibz

Handwritten marginal notes in a smaller script, possibly a later hand or a different dialect.

Large decorative initial letters and flourishes at the bottom of the page, including a large 'D' and 'S'.

uaarent q̄ beniuolentiam eis offēdit.
inhunc modum eos euirauit. r̄ q̄ bello
n̄ potat p̄ libidinem expugnauit. p̄
ea uo transgressus araxem a regina
massagetarum thamar uictus r̄ occisus
ē. que cap̄ illius p̄ casum in utrem ple
num sanguine humano. picent̄ r̄ sul
tando dixit. Satis te sanguine q̄ sis

H dieb; cyri. vii. romanorū
rex tarquinius supb; qui causa tarquī
uimorū filii sui qui lucernam corrupat
aregno ē. expulsi. hic ḡtia tormentorū

ex cogitauit. uincula taureas. **Gen** fla
fustes. iactantia. carceres. con
pedes. exilia. metalla; **De cam** gelli de
conguis

Mortuo cyro successit **bise** factum;
ei filius eius cambises qui ap̄ esdrā
artaxerxes uel assuerus dicitur. In historia uo
iudith uocatur nabuch. Tunc p̄ncipes
terre qui impediēbant hebreos. s. reu
bertheem quem iose. dicit septorem oīū
accidentium. r̄ alii qui iudicabant sy
riam. r̄ phenicem r̄ om̄s regiones uel eu
fraten sc̄pserunt cambise qd̄ iudi reedi
ficabant ierlm̄ urbem pessimam. r̄ sc̄p
regib; p̄sati rebellere r̄ templū ad simi
litudinem cast̄ que ob rebellionem p̄de
destructa fuerant. Quib; reedificatis sta
tum negarent regi t̄bita r̄ annonas. nec
r̄ p̄cedo regi t̄situs in syriam. h̄ aū di
cebant se o memorare ei q̄ memores
erant sat̄ qd̄ in palatio comedant consu
lent̄ ut int̄d̄er̄ reedificationē heb̄il.

Quib; acq̄escens cambises potens int̄d̄er̄
eam p̄ ep̄sal. Tunc int̄missum ē opul
di in ierlm̄ usq; ad 5 annum dary. Por
to sub cambise f̄m̄ ē. qd̄ in historia iu
dith sc̄bitur. **De iudith.**

Manc historiam transtulit iez
ad petitionem pauli reustocij
de chaldeo in latinū. hic liber
apud hebreos int̄ historia op̄putatur.
r̄ int̄ apoc̄fa qd̄ dicit iez in plogo qui
sic inchoant. xx. r̄ dual uictas r̄. Sig

in plogo sup iudith alicui leḡt̄ ino agio
grapha utrum est sc̄ptoris qd̄ in p̄o d̄do
deprehēdi pot̄. q̄. sinodus iucena in n̄io sc̄p;
sc̄pturatiū recepit. Transtulit aū eum p̄pter
uarias r̄ corruptas editiones maḡ sensum ex
sensu. qm̄ ūbum ex ūbo seq̄nt̄. Mortuo ita
q̄ cyro quidam arphasach med̄ mebacha
nis surrepto r̄ rep̄auit eam r̄ munuit eā.
inexpugnabilit̄ quasoam partes medie
sibi cōciliant ut tand̄ toti medie imparet.
Nabuch uo rex assyriorū qui regnabat in
tr̄tūe anno. xii. regni sui optauit ar
phasach in campo ragau qui ē. int̄ eu
fraten r̄ tygrim. hic ē. cambises cui pater
ad huc uiuens inuenit r̄ regnū assyriorū
concessit. r̄ nabuch cōnominauit. hic
mortuo p̄te. xii. uel regni annū agebat.
Nam in regno monarchie n̄ m̄si. viii.
annis regnauit. Qui postq̄m f̄s ē. mo
narchus exaltatū ē. cor eius r̄ misit ad
omnes qui habitabant in eithia. r̄ da
masco r̄ tybano. r̄ carmelo. galilea r̄ sa
maria. ūmq; in ierlm̄ exigent̄ ab eis t̄
bita longe grauiora qm̄ patres sui. Qui
omnes uno animo cont̄d̄erunt. Tūc
nat̄ rex iurauit p̄ th̄nū suum qd̄ dese
deret se de omnib;. Iq̄ anno. xii. reḡ
sui p̄cepit holofernū p̄ncipi militie ut
eḡderetur ad regiones illas. r̄ nulli hoīū
ul̄ munitionū parceret ocl̄s ei. Qui egres
sus ē. cū ex̄t̄ r̄ opuerunt faciem terre
sicut locuste. Qui cum uastasset eithiā
r̄ mesopotamiam r̄ madianitas mis̄t̄
ad eum p̄ncipes p̄uenerarū dicentes.
desinat indignatio tua circa nos. ve
ni nob̄ pacificus. r̄ uite seruitio n̄ro sic
placitū tibi. r̄ descendit de montib; cū
uirtute magna r̄ optauit omnes ci
uitates r̄ destruxit eas r̄ om̄s dos ter
re ex̄minauit. Sic enī precepit
nabuch. i. cambises binomi iū ip̄e
solus d̄s d̄f̄et̄ ab his nationib;. que
potuissent holofernū postica subui
gari. r̄ audientes filij isrl̄ timuēto

Peterus Comestor

batut. qm orbatam utq; parente mardocheu
ad optauerat in filiam hec int̄ cet̄al tradita ē.
eunuchō nec indicauit pplm suum. Sic enī
mandauerat ei mardocheus. 7 in uenit grām
in oculis eunuchi. 7 accētauit ei cultum mulie
brem. 7 dedit ei. vii. puellas ut eam ornaret
7 excoleret. Porro uirgines ungebant p. vi.
m̄sel oleo mirrino. 7 aliis. vii. quib; dam
pigmentis. 7 aromatib; utebantur. ut p̄t
annum ingredierentur ad regem. 7 q̄ uelpe
intrabat egrediebatur mane. nec poterat
redire n̄ rex ex nomine iussisset eam ue
nire. Mardocheus aut̄ s̄labatur in uesti
bulo domus regie curam agens salutis s̄ue.
Tandē instabat dies quo hester filia abiel
int̄are debebat ad regem. nec quesuit
ab aggeo cultum muliebrem s; posuit
in uoluntate eius qui tenebatur puell̄
dare quecūq; petissent. 7 int̄auit ad regē
anno. vii. regni ipsius mense. x. qui
hebraice d̄r thebeth latine ianuarii 7 in
uenit grām apud regem. 7 fecit eam reg
nare puasti. 7 celebrauit nuptias p̄ i men
sem. 7 mandauit p̄ eos qui aggari d̄nr. i.
cursores regem in uniūso regno p̄ cēp̄
nuptiarū. Mardocheus aut̄ qui frequē
in babilonia morabatur un̄ r̄ adducta
fuerat hester. transtulit se in susis. eo
c̄p̄t uata sunt duo eunuchi ianitores
regi 7 machinabantur ut int̄ficent re
gem qd̄ si latuit mardocheum 7 in di
cauit hest̄. 7 illa ex noīe mardochei de
tulit ad regem. Quisquam q̄ ē. 7 in uentū.
7 apph̄si sunt in patiblo. 7 traditum ē
coram rege in annatib; in quib; reges ac
cidemia t̄p̄s sui redigebant. post hec
assuerit exaltauit aman amalachtē
qui erat de stirpe agag. quē samuel tru
cidauit. 7 adorabant eum serui regis. p̄t
mardocheum qui p̄t̄ pat̄al leges coram
eo genu n̄ flectebat. Q̄ accendens aman
indignatus. 7 accipiens eū hebreū esse
ait. p̄ se tibi flectunt genua hic a ser
uus dedignatur. 7 disposuit p̄ de uidos

qui erant in regno assuerit. uet̄a mot̄ odio.
quia iudi deleuerant amalechitas. Duodeci
mo itaq; anno regno assuerit mense p̄mo.
missa ē. sor̄ inurnam que hebraice d̄ict̄
phur oram aman quo die 7 quo mense
gens iudeoȳ debet int̄fici. 7 exiit in susi
xii. Tunc ait aman ad regem. Int̄ ē. regi.
seruare pacem. Nouerit aut̄ p̄cis ē. diffi
cultudo. Est ḡns in regno tuo dissilis cet̄is
nouis int̄al legib; in sup̄ 7 regis sacra cōt̄p
nent. Expedi tibi ut nō in solescat. de
ēne ḡ ut p̄eat 7 ne dispendium sentias i
t̄butis. x. talentoȳ. appendam archat̄
gaze tue. cultiq; anulum quo utebatur
7 dedit illum aman dicens. Argentum tu
um sit 7 de p̄plo age qd̄ t̄p̄laacet. Tunc sc̄p̄
sit aman ex nomine regis int̄cal anulo re
gis designatas in omnes p̄uincias ut occi
dant̄ iudi. a paruulo usq; ad senem. 7 bona
eoȳ diripiuntur. t̄ra. x. die m̄sis. xii. sta
timq; in susis p̄pend̄ edictum. Qd̄ cum le
gissent iudi fleunt s; 7 mardocheus in
ductus ē. sacco. 7 asp̄sus cinere euulabat
magna uoce p̄ forib; palatii. Non. ii. fac
erat indutos sacco int̄re palatium. Q̄ cū
accepisset hester cōst̄nata ē. 7 misit
ei uestem quia indutus int̄ret ad eam.
qm̄ accipe noluit. s; signauit ei p̄ eunu
chum eam flecti 7 exemplar edicti. q̄
pendebat in susis misit ei monens eā ut
int̄ret ad regem 7 supplicaret ei p̄ p̄plo
suo. Que p̄. lam. xxx. dieb; non sum uo
cata ad regem 7 dectum ē. ut qui n̄ uo
catus accesserit moriatur n̄ forte rex au
ream uirgam ad eam int̄endit. Rursūq;
mardocheus ad eam. Quis sit utrum
idcirco ad regnum uenit ut int̄cali t̄p̄t
parareris. Si nunc silis. p̄ aliū libe
rab dominus pplm suū 7 tū 7 domus
p̄t̄s tui p̄bitis. Tunc mandauit hest̄
mardocheo ut om̄s iudi qui erant
in susis p̄ t̄duum ieiunarent 7 oraret̄
p̄ ea s; 7 ip̄a ieiunauit. die aut̄ t̄ra i
ditta regalib; flectit in ato domus. cē

basilicam regis cum duabz puellis. Quat
una incubente sustinebat. atq sequis longi
tudinem uestis sumis digitis depercabat.
Ad uie sedebat sup solium cē hostiū domi.
Qui cum respexisset eam toruo uultu col
lapsa ē. Cumq; uidisset hest laplam pla
cuto ei et extendit cē eam uingam auream. et
surgens uenit ad eam et fouens eā gremio
solabatur dicens. Noli time. p subditas lex
data est tu uo in regnal. que surgens et
accedens osculata ē. summmitate uirge. et
ait rex. Quid uis hest. Quicq; petieris da
bitur t. Que p. Obsecro ut uenias ad me
hodie. et aman tecum ad conuiuū. Ve
neruntq; ambo ad conuiuū regine. Cūq;
rex bibisset habundantē ait. Pete qd uis
hester et impetrabis. Que p. Obsecro ut
uenias cras rex et aman ad conuiuū. et
dicabo ei cor meum. Egredius ē. itaq; am
an letus. Cumq; uidisset mardocheum
non assurrexisset sibi indignat ē. et cōuo
cans uxorem et amicos exprobat eis oēm
glam suam addidit q; cum solū hester
cum rege uocauit ad conuiuū. uerūptū
nichil se hīc reputabat dum uiuēt mar
doch. et dixerunt ei. Iube parari tabern
l. cubitorū et surge regi ut appn datur
mardochei mea. ut sic eas letus ad conuiu
um. et iussit parari crucem. Hōctē illaq;
rex dixit in sōpnē. et iussit sibi legi an
nales. et uentum ē. ad locum uī erat sēptū
q; mard. nuntiatat e; facin eunuchoz.
et ait rex. Quid honoris consecutū ē. mar
doch. p hac fide. et dixerunt ei. nichil.
et quēsiuit rex quis eēt in ato. et dixerūt
pū. Aman. Ipse enim intratit ut sur
geret regi de morte mardochei. Cumq;
uocatus intrasset aman. dixit rex ad
eum. Quid debet si uiro quē uolet
rex honorare. Qui cogitans p se dēm cē
p. Debet indui stola regia et corona
et diademate et sedere sup equum regis.
et p mū de pncipibz teneat equum et pci
uitatē incedens clamet. Sic honorabit

quem rex uoluit honorare. Dixit ei rex.
festina et fac ut locutus es mardocheo. Ca
ue neq; qm ex his preemittat. Et fecit
aman mardocheo ut locutus fuerat. q; p
reuerbat putans sibi illudi ab aman. et iu
tate omnia assiluit. et rediit mard. ad fores
palatii. Aman uī festinauit in domū lu
gens et opto capite. et dixerunt ei amies eius.
Si desertime iudeoz ē. mard. an q; cadere
cepisti. non potis ei resistere. et cades. et ecce
nunciū regis cōpellebant eum intrē. et in
trauit cum rege ad conuiuū. et ait rex. Pe
te qd uis hester. Que p. Da mī aīam meā et
pplm meum ne peamur. Vanam in seruos
uenundatemur et gemens tacem. et ait rex.
Quis ē. qui h̄ audeat facē. Que p. Hostis
nī iste ē. aman. Qd ille audiens ob stupuit.
Rex aut uatut surrexit et intrat in hortū.
Aman uī supplicabat regine p anima sua.
Cumq; reuultus eēt inuenit aman corruisse
sup lectulum in quo iacebat hest. et ait.
et reginam uultu opprimere me presente. et
dixit arbona eunuchus. En lignū qd para
uerat mardochei. stat in domo aman. Et
ait rex. Appendite illum in eo. et suspen
sus ē. aman in patiblo. et dedit rex hester
domū aman. et ingressus ē. mardocheus
ad regem. Confessa ē. hest. qd patruus
suus eēt. et dedit rex anulum mardocheo
quē ab aman recipi iusserat. Hest aut cō
stituit mardocheum sup domū suam.
Que itūm flens pedit ad pedes regis
supplicans ut ueteres litteras q; sēpserat
aman cē iudeos nouis eplis irritaret. et
acq;erit rex. et sēpserat mardocheus litteras
anulo regis sigillatas. ad pncipes pum
ciatū ne occiderentur iudi. imo eos qui
parati erant ad occisionem iudeoz inefi
cerent iudei. et manus pncipum eēt cū
eis. et sēpserat. nom iudeoz celebre. ita ut
ples gentium religionem eoz uingent.
et recordatus ē. mard. sōpni qd uidat. et
interpretationē intellexit. et h̄ erat sōpni
um. Apparuerunt. h̄. uoces et tonitrua.

& terremotus sup terram. & duo diacono
nes parati contra se in plium. d quoꝝ cla
morem nationes exercitate sunt & pugnant
cont regem iustoz. & fuit dies illa tenebray
& discriminis. & conturbata gñ iustoz. uide
oz clamauit ad dñm. & ecce dñs paruul
creuit in flumen marini. & ora e. lux maxi
ma & humiles exaltati sunt & deuorauerunt
uictos. Porro in scda epla qui scripsit pu
des excusauit se in hunc modum. re ne
pudeat si diuisa iuben' exauim leuitate
uenire s; p necessitate tpm. ferte sententia
uo rez publice pscite uitalis. Quia sublima
ti a regib; honore collato abusi sunt in si
biam & in ipos qui dederunt molunt' in si
as. Aman. & aiso & gñe macedo & exobliq' & ma
culant g' p'laru. ad eo intumuit uo regno
nos p'uate niterur. & sp'u. Nam & mardoeh' e
fide uiuimus & confortem regni hest' cum
omni gente sua nouis machinationib' ex
petit ad mortem. cogitans ut ut' in fectis
nre in si diaretur solitudin. & regni p'laru
transfereat in macedonas. Hos no niti dei
uuentis cui bñficio p'ib; nris regni tradi
tum e. & usq; hodie custodit. uideol' absolu
mus & hostes eoz. in ficia iuben'. Jg. xij. die
in sil. xli. p'cesserunt iudi hostes suos pla
ga magna p' p'uncas usq; ad lxxv. xiiii.
u die celebrauerunt diuina cu gaudio p'ci
culas & inuicem inuicentel. In susil u' in
fecerunt. d. iudol. in. xiiii. die obtinuit
hest' a rege ut adhuc occiderent in susil ho
stes iudeoz. & suspnsi sunt. x. filij aman.
& de aliis etc. ccc. p'ierunt. & no iudi qui
habitabant in susil. s; b; dieb; occasionu ua
cantes. xv. die conuiuia celebrauerunt.
& postea mandauit hest'. & mardoeh' hos
duos dies in nro sollempnitatu recipi. &
dies phurim. i. sortium obseruari. a iu
deis uo memoriam fci nulla delet obliuio.
hos dies tm uocat iose. consilatores eo qd
iudi de moꝝe in gaudium fuerant coisi.
Scripsit & mardoeh' ad iudam sumu sac
dotem in ierlm q' pat' suo elisaphat suc

cesserat uo dies isti sollempne h'ent' in iu
dea in sempiternum;

Hic dieb' assueri atthenienses. xviii. lictis
ut cepunt. & anã. xvi. tm uiterent. Seno
nes galli duce breimo romani in uaserit
& excepto capitolio in cnsam uastauerunt
vi. mensib; Tribuni militares p'consulib'
e' cepunt. Obiit anaxagoras philie. & cia
clit' tenebrosus & democritus. & socrates
in carcerem uenenu bibit diogenes & socrate
tes claruerunt aristotiles platonē audi
uit. vii. v. annu agent; **De ochoz;**

Ost assueri reg. artaxerxes q' ochus
des e. hic misit uagosum p'fectum
in ierlm regionib; tñs flum eufrates. Erat
aut' in ierlm summ' sacerdos iohc. qui uis p'ri
suo successerat. Erat a' fiat iohis ihe qui ad
pontificatum aspirabat & p'p'ea uagosi fami
liaritatem sibi copauit. Quia s' fidentia ihe
at'catul' in templo ad uisus iohem ad eo in
citauit frim uocem in ficiet. Vñ uagosus
indignatus ascend' in ierlm. Cumq; p'hibe
rent eum ab ingressu templi. s; q' uindioz
ego sum cadauere quo templum p'phasa
stis. ingressus templum spoliato illud im
posuit in ierlm templi rem t'bita & annonas
anni. vii. aq; b; p' inuentu escl're absoluti fu
erant. Porro artaxerxes egyptum ad suum re
uocauit in p'p'ium. neathanabo rege in echi
opram pulso inq' egyptoz regni destructu e.
Idem och' apodasino uictoz capta in hircam
am accolat tñs latos iuxta mare capu col

O t'p' wani **Placant;**
gailos supauerunt. demostenes yso
crates claruerunt. obiit plato p' q' p'euip'
achademam tenuit. **De dario filio arlam.**

Ost ochum reg. fili' ei' arlam. & moꝝtio
iohe in ierlm. successit ei fili' ei' iadus
in sacerdotium. p' arlamum reg' fili' ei' da
rius. hic p'fecto regionib; trans flum sari
ballam de gñe scythoz. ex quib; samari
te descendunt. erat a' iado fr' marassel
ad pontificatum anhelant' p' qd' isacham
filiam sarabelle duxit uxorem. Cumq;

ministraret in sacerdotio indignati sunt
ierlimate et iubebant eum recedere ab uero.
aut non intrare in sacrum. Itaque manasse
cum uxore transfudit se ad locum suum.
Qui sollicitus est quod edificaret ei templum
instar ierlimate super montem garizim.
Sed hoc cum sima regis darii faciendum erat
Intum autem contrahit ei abiglam qui
est mediterraneus uel tyriorum in signis et
transierunt ad manassem plures de iero
solimis quibus saraballa pecuniam ministrabat.
terram colendam deputabat et habitam.

So tempore **S**itionem;
manasse torquatus consul romanorum
filium suum uirgil cesum securi percussit
quod contra imperium consulum cum hostibus
pugnaret et non eos expugnaret.

Per idem tempus **De alexandro;**
philippus rex macedonum perfidias perit
tus est apausania trahente quod abhorrere.
Cui successit filius eius alexander. xx. a
gens annum. Qui uolens obtinere syriam
transiit helles pontum. et congregati
sunt aduersus eum principes darii. qui
erant transflumen et super granicum fluuium
expugnauit eos. Cumque percurrisset
lidram et ycomam puenit ad loca pansilie.
Tunc darius filius arsami delectam col
legit exercitum et transiit eufratem. et mo
tem cilitie sparsit tantum in cilitia mace
dones expugnare. Tunc gauisus est saraballa
putans quod post uictoriam occurreret
dario et edificationem templi ab eo impe
traret. Ipse quidem longeuus a preliis
uacabat. sed aliter quam sperabat euenit.
Nam uictus est darius a macedonibus
et capta mater eius et uxor et filii ad presal
fugient remeant cum paucis. Tunc
alexander cepit aspirare ad monarchiam
orientis et intrant syriam cepit damascum
et subiugata sydone tyrum obsidebat.
Tunc saraballa eligens de suis. viii. in
alexandri profectus est auxilium dicens
se libentius obsequi ei quam dario et quod

loca sub prestate sua constituta ei cont
deret et gratia susceptus est. ab alexandro pre
ea dixit ei. hinc generum manassem
frem principis sacerdotum gentis iudee
multosque alios cum eo presentes ex eagine
quos uelle arbat sub eo templum constitu
tis locis edificare quod profectum alexan
dro testabatur. quia potentia iudeorum in
duo diuisa non rebellaret. Concedente uero
alexandro omni studio edificauit saraballa
templum et altare quod permixto usque ad
destructionem sanctam per romanos et meo
manassem constituit pontificem. Porro
dum alexander erat in obsidione tyri scripsit
ad principem sacerdotum ierusalem inuitans
eum ut sibi preberet auxilium. et certum
uenalia preparet et reddet sibi tributa que
prius dario conferebat. et per iadus sum
sacerdos. se dario sacramenta dedisse. in
eo uiuente. posse transcendere constituta.
Tunc comminatus est alexander genti iudeorum
quod pecuniam discent quibus debent constitui
ta seruare. Tunc incedit aggibus tyri
fecit continentem. Quia uastata garizim
ob sedit et mortuus est saraballa. Alexander
autem capta gaza in ierosolimam festina
bat. timentes iudei clamauerunt ad do
minum. et immolabant hostias. et iadus ora
bat. per gente. Qui cum post sacrificium ob
dormisset precepit ei deus ut consideret.
seruatisque ciuitatem ornaret et ipse pontifi
calibus indutus et reliqui sacerdotes deo
legitimus stolis induta. obuiam exiit
alexander. et surgens a sopore oraculum
omnibus indicauit. Audiensque non longe
a ciuitate esse alexandrum. profectus cum
sacerdotibus et ciuium multitudine sacrum ad
locum qui saphim appellatur quod lacine
translatum scoplim sonat. uero ierlimate
et templum iudei potuissent. et factum est
contempsit spiritus omnium qui sequebantur regem.
Nam alexander intrans pontificem pon
tificali stola insignem et super cydarum
laminam in qua scriptum erat nomen dei.

intromissi usq; in diem quartum. Imminue-
bat. y. illa sollempnitas triumphat. p. tum-
pho. l. quodam que maiores sui ea die ha-
buerant. Ca. g. die suscepit eos quos coram u-
nitate principum decreuit honorare.
Post suspensionem u. xij. dieb; fuit e. rege
r. scitatus e. ab eis que in corde suo disposu-
erat. r. p. apue deduo. de cognitione di. r.
regni gubernatione. **Hoc fuit unum de nu-**
Cumq; instruxisset **trabili; mundi ut di-**
eum de regni am- **cto plinius. pharus. x.**
nistracione plenius **erat turris altissima**
disputauerunt de **in litore maris sita. n.**
uno do colido r. q. **in terra fundata. s. h.**
nulla creatura di- **u. canes utrosq; posi-**
cet. In e. q. u. q. oc- **ta r. ante magnitudi-**
currit eis decurrate **nis q. ignis in sumo**
ul sub silentio t. h. s. **positus in nocte totu-**
uel enigmatica t. h. **litus irradiabat.**
tulunt ne tres deos colidos tradidisse ui-
denant. Simili. r. de in carnatione ubi me-
tionem facientes ut in y. sara. qui cum dixisset
nob; p. am. nascitum. r. addidisset. vi. ei nota.
quoz. unu. e. deus. p. illis. vi. nob; t. n. stule-
runt magni consilij ang. s. ne uidentur
tradidisse hominem deificatum. Tunc
ostendunt regi rotulum que attulerunt.
nec sufficebat amirari cartatum tenui-
tatem. r. op. paginacione que oculis de ph. n. di-
n. p. s. s. e. quamq; licet auree incandore-
cartatum ad eo legibiles apparetent. In-
ducti a sunt in domu. regis sed mare sed
tam que ad negotioz. de libatione erat.
r. dare sunt eis celle singule r. quequid ui-
sum e. eis optimu. r. modum ad interpre-
tandum. Diuiculo eg- **Potentudo d. o. o.**
diebantur ad optando **que fit ab ecclia p.**
bona regi. r. potentia **regib; r. pontificib;**
dinem. Tunc laudab. **p. principib; terre.**
q. ad mare s. p. u. s. i. o. **r. optat eis bona**
nem iudeoz. p. ea m. t. p. **sp. u. a. l. i. a. r. e. p. a. t. a**
tabatur usq; ad hora **r. e. t. n. a. r. t. e. m. p. i. s.**
nonam. Inde transibat **longitudinē. pot-**
ad ebum. r. requiemz **entem grece plu-**

columauerunt opus. **ra. l. t. a. l. a. n. e. e. n. o. s.**
lxx. iij. dieb; vñ quib; **tempus adhuc ap-**
dam uisum e. qd n. t. n. **grecos tal. consue-**
culunt tunc n. penta. **tudo e. ut eu. lunge**
cheucum p. ea. n. o. uel **mane templu. res-**
p. usq; redirent ul p. t. **puentes clamant**
aliqui ex eis ad regem **potentudo basile-**
redeuntel transtule **os. i. multu. tem-**
runt psalmos. r. p. phal. **pris uiuat rex. s.**
Verumptn si maculose factum est ut **factum est ut**
tradto ar. s. qd una. r. eadem s. i. dissonan- **tradto ar. s. qd una. r. eadem s. i. dissonan-**
tia inuenta sit editio. minus miradose **tia inuenta sit editio. minus miradose**
fieri potuit ut in tot dieb; interpretati sint **fieri potuit ut in tot dieb; interpretati sint**
legem psalmos. r. p. phal. Jer. tñ uidet **legem psalmos. r. p. phal. Jer. tñ uidet**
uelle qd interpretationes. vi. dieru. in sabbo. o **uelle qd interpretationes. vi. dieru. in sabbo. o**
ferebant ex omnib; conflantes una. Nec **ferebant ex omnib; conflantes una. Nec**
mirandum hoc e. asserto cum esdras lege **mirandum hoc e. asserto cum esdras lege**
qm. p. s. m. repauerat postea cum ueti. scrip- **qm. p. s. m. repauerat postea cum ueti. scrip-**
tura que apud samaritanos erat corre. **tura que apud samaritanos erat corre.**
Ope cōpleto cōuocauit de metul. q. sup **Ope cōpleto cōuocauit de metul. q. sup**
libros erat omnes iudeos qui erant in **libros erat omnes iudeos qui erant in**
alexandria. r. de p. u. n. t. i. a. p. t. i. o. r. e. s. r. l. e. c. t. a. **alexandria. r. de p. u. n. t. i. a. p. t. i. o. r. e. s. r. l. e. c. t. a.**
e. coram omnib; translatio eoz. r. appro- **e. coram omnib; translatio eoz. r. appro-**
bata. p. ea. d. e. l. e. t. a. e. ad regem. r. coram eo **bata. p. ea. d. e. l. e. t. a. e. ad regem. r. coram eo**
replicata. Cumq; petent interpretel a rege **replicata. Cumq; petent interpretel a rege**
dari auctoritatem ut immobilit. p. seue- **dari auctoritatem ut immobilit. p. seue-**
raret. hoc se facturum laudant si de- **raret. hoc se facturum laudant si de-**
mum ita caste corrigent eam. ut q. se- **mum ita caste corrigent eam. ut q. se-**
mel iudicatum foret n. cogetur irrita- **mel iudicatum foret n. cogetur irrita-**
re. & remisit eos inuisib; honoratos. s. **re. & remisit eos inuisib; honoratos. s.**
elezaro. q. t. n. s. i. m. i. l. i. t. o. m. u. n. a. In templu **elezaro. q. t. n. s. i. m. i. l. i. t. o. m. u. n. a. In templu**
u. m. i. l. i. t. o. p. e. u. a. s. a. m. e. n. t. a. a. u. r. e. a. m. g. e. m. **u. m. i. l. i. t. o. p. e. u. a. s. a. m. e. n. t. a. a. u. r. e. a. m. g. e. m.**
mis in p. t. i. a. l. i. b; in sign. r. t. a. m. cui. c. i. a. s. s. i. t. i. **mis in p. t. i. a. l. i. b; in sign. r. t. a. m. cui. c. i. a. s. s. i. t. i.**
D. n. esset dimidiu cubiti tñ matiam su- **D. n. esset dimidiu cubiti tñ matiam su-**
perabat opus.

So tempore sostratus pharū i alex-
andria construxit. aratus claruit.
argenteus nummus p. mus in urbe p.
figurat. romanos kartagineses natia
li pretio uicunt metello osule fugato;

Dost philadeueret.
delphum. reg. fil. eius t. pho. eugere.
qui ab egyptus euergetes dictus e. q. re-
uentionem sonat. q. post uastata sy-

Sepulchrum arat in alia amiracione dignu na
ind. s. a. i. a. c. h. a. r. a. r. e. s. i. t. u. n. t.

riam & ceteram & partem asie in nua
spolia que cepit & deos eorum quos cambises &
psal transfugerat reuertit. Iudeorum pontifex
omnis symonis iusti filius. cui successit
symon filius eius. sub quo ihs filius syrach.
librum sapientie qui ecclesiasticus dicitur opus fuit
quod panarethon uocant. & predicti sapienter quod
symonis in eo mentionem facit. totum rades
Porro omnia cum tributa nega q: iure q:
set zelo legis uel potest ex aua totus ur
ritia ut dicit ioseph. qui etiam in tuolus;
honorum fuisse testatur. copulit regem
in uiam & missus est. legatus a iudeis & in
uito omnia ad regem. iosephus uir nobilitatis
tobie filius. & sororis omne. huius filium
hecanum. cui dum puer esset probante patris
prudentiam. tradens ei. centum iuga bouum
sine iugis. Qui non solum pauperem reformauit
sed & remissus est a rege dux iudee & finit
marum nationum;

Eo tempore enim taren
tinus. a catone questore
romam translatus est. patre supra contentum
unius ancille nuntio. Imago maxima
quadraginta fere milia
gallorum a romanis
sunt cesa. apud rodum
colosus magnus corru
it terre motu. **De phi**

L O P A T O
Post eum regem
tem regem. filius eius.
que uicit rex syrie an
tiochus magnus. & iude
am sibi sub iugauit. Pon
tifex iudeorum omnis mag
nus. symonis filius ad
quem ad recuperandum
fedus quod legerat fuisse inter abraham &
maiores suos lacedemoniorum rex artus se
gatos misit. Porro antiochus tributa.
vii. annu & ministrorum templi quod phi
ladelphus relaxauerat a iudeis. re

uocauit. Qui dum finitimas regiones su
pra modum in festaret. delata est. res ad ro
manos & missi sunt ad eum scipio nasi
ca & scipio africanus. & ab in festatione
sub religione uinis uiuandi amouerunt
eum. Insuper tulunt ab eo obsidem. filium
eius seleucum. qui uolens recipere ab eis
tradidit pro filium minorem natum. an
tiochum epiphanem. ita quod esset obses
perpetuus. id est non rediturus. propter eiusdem
antiochi seueritatem descendit omnia in egyptum
cum ad tho. epiphanem. ut est supra di
ctum. & occisus est in pside antiochus in
fano nancee. & mebatim eiecit a sacer
dotibus qui indolo per miserant ei thesau
ros reu paucis induxerunt eum in aditu;

Post antiochum magnum **De seluco;**
num regem. in syria filius eius maior
seleucus pessimus & iners. Pontifex iu
deorum omnis. Nam omnia in seueritate in egyptum
cum filius eius symon sedit pro eo. & suc
cessit filius eius omnis. Sub hoc misit
seleucus nuntium heliodorum in ierusalem
ad spoliandum coram erarium templi.
non uasa sed & donaria in usus templi. Quo
ingressio in templum surrexerunt duo
iuuenes de latibulis. & occidunt eum. Vi
detur tamen ioseph. uelle angelos fuisse in fili
tudine hominum. In isto machabeorum leg
quod apparuit tribus sessore equi. & concu
cabat eum & confectus est. & comminatus.
sed non mortuus. Eminentque omnia indign
nationem seleuci orauit ad dominum pro
defuncto & surrexit. Qui rediens ad re
gem ait. Si habuero dominus in aliquid quod
suat sanguinem mutuo eos in ierusalem ut
spolient templum;

So tempore aristobolus natione iudeus.
philipathicus philosophus scripsit & narra
tios explanationum in moysen. philosophi
lopatore; **De antiocho epiphane;**

Audient uero antiochus epiphanes qui
rome obses erat pro patre propter mor
tuum. sciensque frater in uiam de reg

no syrie hūdo p̄sumens clam romani
 egressus ē. licet quidam tradant sub cō
 iuuentia senatorū eum rediisse. reuulsq;
 in syriam. benignum se omnib; r̄ mun
 ficum exposuit. Strenuus erat in
 agēdis. r̄ acer in hostes. vñ r̄ ap̄lo cog
 nominatus ē. epiphanes qd̄ sonat il
 iustit. r̄ mortuo fr̄e. reg. p̄ eo. Eum in
 quitatem sibi insitam ap̄uit qm̄ p̄reg
 no obtinendo p̄uatiat. Eum sur̄ rece
 runt in ierlm̄ filii belial̄ in ducētes
 r̄ tūl gentium. r̄ p̄ceterunt ab antiocho
 ut facerent in ierlm̄ ephēbiam. i. lupa
 nar ephēboz r̄ qd̄ ierololimitē sc̄benō
 antiocheni. r̄ ḡnalia in quib; dogma
 azabant detritu gentilitatis. r̄ fecerunt
 s̄ p̄putia. i. n̄ circumcidebant paruulo
 suos. ut quia r̄ tū sp̄putiatoz uiuebāt.
 Quidam tñ uolunt qd̄ quedam uela
 mma fecerunt c̄cūcisioni sue ne in denu
 datione ḡas apparerent. dissimiles. cā
 ū h̄ flagitū h̄ erat. Orual̄ s̄n̄ ubi duos
 habebat fr̄es. ih̄m ut omiam. r̄ ioh̄em.
 qui contendebant de p̄ncipatū. r̄ ut
 placerent antiocho declinauerunt ad
 r̄ tūl gentium adeo ut r̄ nota gentilitū
 sibi imponerent. **Dicit aug.** qd̄ ignis sa
 ncti dicitur iason. **chici** qui p̄. lxx. ānos
 ioh̄em. **habebat** ioh̄em capiti
 mēclam. **capiti** ioh̄em capiti
 p̄tel eēt cū iaso **exūct** ē. antiocho
 ne supplicante an **uendit** sacerdotium
 nocho de faciendo **iasoni;**
 gymnasio in ierlm̄. & audierunt eū
 uiri pessimi culpauit in cōbo. r̄ uiolatō
 ne sabbat̄ r̄ h̄ ierlm̄. postea antioch' amo
 ute iasonem. r̄ eleuauit menelam. q̄ se
 citus ē. omiam in antiochia. h̄. n̄. cum
 uidisset faunus fr̄m descendat ad regem
 si posset mutare assum regis. Q̄ cū neq;
 ret sedebat in antiochia in asilo. r̄ ueni
 ens post eum menelatus suasisit and
 nico ut occideret omiam. qui euocans eū
 de asilo occidit eum r̄ r̄ tūl rex p̄ mor

te iusti. andronicum exiit purpura et
 flagellatum p̄cūritatem in eodem loco fe
 cit occidi. in quo ille occidat omiam. Porro
 antiochus cum **Insc̄to** anno m̄ aebra
 p̄cussisset egyp **beoz** d̄. sol' iason suū
 tum in dolo ascen **se** fr̄ omie r̄ menela
 dit in ierlm̄. r̄ p̄di **fr̄** cūdam symonis
 uisione cuius ad **qui** in uident omie q̄
 libitū suū fecit i **p̄** suasisit seleuco de cō
 ea. r̄ p̄cussit milib; **eratio** spoliando. de
 in ierlm̄. r̄ iugebat **quo** sup̄ d̄m est;
 omnis terra. Eumq; rediisset in egyptū
 r̄ eēt repulsus p̄ nuntios romanoz post
 biennū rediit in ierlm̄ in furore. &
 ap̄uerunt ei portas fa **Intra** biennū
 uentes sibi. r̄ intemūt **uiri** sunt uiue
 contra sentientes. r̄ rex **ierlm̄** & fluct
 poliauit templū me **equitū**. i. dieb;
 nelao ductore. tollens uasa r̄ lucnas
 mensam r̄ sacrum. r̄ urnam auream.
 Auel q̄ n̄ abstinet. r̄ posuit in c̄plo
 ydolum iouis olimpraci ut hospitāt.
 Oblones mosaicas fieri p̄hibuit. alta
 re eneum amouens. r̄ carnem suilla
 edē r̄ ydolo immolare coegit iudeos. ar
 cem q̄ munitur in ciuitate dauid. in
 qua posuit p̄sidium macedonū. qui
 iudis erāt in omib; in h̄iam. Nam q̄
 cū circumcidisse filios suos reppissent
 suspendebāt r̄ paruulos ad colla eoz.
 videntes aut̄ samarite iudos h̄ pati
 de cōsuetudine nate sue se n̄ eēt ḡna
 tos iudoz fatebant. r̄ qd̄ halton' p̄
 dicant templum sup̄ garizī dī esse
 marum negauerunt. scribentes antio
 cho in h̄e modū. dō epiphani. relatio
 a sibi in ias sydonioz maiores n̄ā p̄
 pestet q̄ndam sup̄stitionem sabboz se
 cita sunt edificantes in garizī templū
 s̄n̄ minime. uenuntoz iudices ur̄i ad
 nos r̄ similia iudeis nob̄ in f̄nto. dum
 ab inq̄o sydones nos eēt noscam'. Cobi
 be iudices tuos ab afflictione n̄ā. r̄
 templū sup̄ garizim. noīe ḡa iouis

uel aserunt pecunias dedicari. et ad iudicant
antiochus facere peccationem eorum. **De machabe-**

Tunc multi iudeorum sponte quidam et **15:**
more iussa regis secuti sunt. probati vero
patris legibus adhererunt. Erat uir de modin
modico iudee uico sacerdos nomine machabias
filius iohannis filii symonis. filii asomones
de uice ioachim. i. unum illorum. xxiii. qui deus
elegit. In eundem modum deus est zacharias de
uice abia. Erantque ei filii. v. iohannis. symon.
uidas. eleazar. et ionathan. Quisque suo no-
mine ueneretur. sed sufficit de uida dicere.
qui dicebatur machabeus. hijs uidentur mala
inducit. cunctis plauerunt. et uenerunt
emissarii directi a rege in modin statuere
et idola in loco quibus cogent iudeos immo-
lare. Et dixerunt machabie. princeps et
incantate hac. et per iussa regis imple. Qui
clamauit. et si omnes obediant regi ego et
filii mei et fratres mei obediemus legi dei celi.
non sacrificabimus. Tunc quidam ex iudis im-
molauit in medio. et surgens machabias
cum suis. trucidauit eum super aram et nuntios
regis intemit. Aramque deponens clama-
uit. Qui deus est. sequamur me. non enim tibi
sua. exire in solitudine omnia relinquens.
multique cum filiis et uxoribus ad solitudines
et fugerunt. malitiosos habuit utique. in qua-
ri. Quos iudices regis per uerba fletere
conabantur. ut eligerent que prosumt ne-
eis tanquam hostibus uerent. Qui noluerunt
eos audire. Tunc emissarii regis aggressi
si sunt eos in diebus sabbatorum quibus nefas
erat eis arma mouere. et percusserunt quos-
dam alios in speluncis. globis fumiferis
suffocantes. et perierunt ex eis. et plures a lib-
ari adiuncti sunt machabie. et cum iudice
sibi statuerunt. Qui docuit eos pugnare
in sabbatis dicens. Si super hoc legem ser-
uaueritis eritis hostes legis dantes carnem ut
peccato propter dei. et lex cum populo prohibita. Ieremias
dicit iosephus pro manu nobis consuetudo pug-
nandi. et si tali die bella contingant. Colligite
que machabias armatos aras deposuit iudeo-

rum. immolantes qui possunt intemere. Prius
non ecclesiasticos iussit occidere. et anno uno hunc
gessit magistratum. Cumque esset egrotans
conuocans filios ait. Ego decretam profici-
cor uiam dimittendo uobis patris leges ut pro
eis grata uite inquamini. Nam corpora mor-
talia sunt sed et monumenta immortalita-
tis ordinem consequuntur. Concordiam habete.
et symonem propter sapientiam. in consiliis habete
prorem. Judam uero pro fortitudine ducem in
armis. et mortuus est machabias et sepul-
tus in modin. et plauerunt eum israel planc-
tu magno. et surrexit pro eo uidas machabe-
us filius eius. et factus est quasi leo defendens
israel clipeo suo. **De relictis uide machabe.**

Tunc apolloni dux samarie in uir-
tute magna egressus est. contra uida.
Judas autem occurrit ei. et percussit eum multo-
tosque cum eo. et reliqui fugerunt. Tunc
que spolia multa et gladium apollonis. et erat
pugnans in eo omnibus diebus uite sue. Se-
ron autem dux in ferocis syrie audiens uida-
dam roborem tulit sub se constitutos. et
iudeos transgressores. et castra metatus est.
in bethsura. et occurrit ei iudeus et iudam suum
pro paucitate et ieiunium desides hortabat
eos non in multitudine sed in pietate confide.
et fugit cum syris duce eorum in deserto. pro-
quebatur fugientem sequi in descensu montis
bethoron usque in campum et ceciderunt.
ex eis. decem. uir. Iosephus dicit. viii. reli-
qui fugerunt ad maritima loca phylis-
tium. et cecidit amor iude super ges. Audi-
ens hanc antiochus congregauit omnem pro-
uinciam et multos ab in suis mercede
adduxit. Cumque militibus distribueret
stipendia iude thesauros deficere. non. y.
omnia tributa ei reddebantur pro se-
ditione gentium. et delibant ire ipsi fide
et accipe tributa regionum. et reliquit
lysam de gente regali super negotia re-
gionum ab eufrate usque ad fines
asie in ferocis. et ut nutiret antio-
chum filium eius donec rediret. et

filium agentes. et misit romam eipolemu
filium iohannis. et iasonem filium eleazar.
Qui in tunc eum dixerunt. Judas macha
beus et fratres eius et populus iudeorum miserunt nos ad
uos facite uobiscum societatem et uos autem
abest uigum quorum. Placuitque sermo romanis
et scripserunt fedit formam et rescriptum in ta
bulis eneis miserunt in ierusalem ut esset ibi
memoriale in hunc modum bene fit uanis
et genti iudeorum in mari et in terra. et parati
eternum. Quod si in statu bellum romanis
auxilium feret genti iudeorum. non accipiet
stipendia a romanis. Id ipsum facient ro
mani iudeis. Tunc scripserunt romani ad
demeetum. Ad grauastru uigum tuum super
amicos uros et totos iudeos. Si ergo adierint
nos aduersum te. faciemus ut iudicium
et pugnabimus tecum. terra marique...

De morte iude;

Et cum audisset demetris. quod occidit
michanor cum suis. misit rursum in iuda
am bachides et alchimium et dextrum cornu est
illis et applicuerunt exercitum ad ierusalem
surgentes abierunt in betha et iudas posuit
castra in laisa cum tribus milibus electorum. Qui
uidentes multitudinem hostium. timue
runt ualde et subtraxerunt se de castris. nec
remanferunt cum iuda. nisi decem uiri. Sed
iudas corde dissolutus est. Nam bellum perurge
bat eum. nec habebat tempus cogitandi. et loci
et sunt ad eum qui residui erant. Non potui
mus ad eos. sed libemus animas nostras in et
tentamur ad fratres nostros. et tunc pugnabi
mus ad usum eos. Qui respondit. Absit
istam rem facere ut fugiamus ab eis et super
inducamur obprobrium glorie nostre. sed moriamur
in uirtute propter fratres nostros et congressi sumus.
cum hostibus. et ex pugnabant cornu dex
trum. Quia in sinistro cornu erant ue
nerunt eis a tergo et ingruati est pluu.
et cecidit iudas et ceteri fugerunt. Symon et
ionathas fratres eius redimerunt corpus ab ho
stibus. tulerunt illud in modum et sepelierunt
illud in sepulchro patris suorum. et planxerunt eum

populus terre planctu magno. et miserunt in
iqui in ierusalem et facta est. fames magna et cecidit se
bachidi omnis regio. Et elegit bachides im
pios uiros. et constituit eos dominos regionis. qui
persequerantur amicos iude. et congregati sunt
amici iude. eligentes ionatham inducere. **De**

Et surrexit ionathas loco iude ionatha.
falsum et querebat bachides eum occide.

Tunc ionathas cum suis fugit in desertum
thecue. et misit fratrem suum iohem ad na
buthos amicos suos ut commo darent ei ap
partum suum. qui erat preciosus. et reuertente filio
iambri et percusserunt iohem et tulerunt omnia
que habebat. Post hoc nuntiatus est ionathe
et symoni fratri eius quod filii iambri facerent
nuptias et ducerent sponsam eymadaba et
surrexerunt ad eos de insidiis et percusse
runt multos in uindictam sanguinis
falsi sui. et redierunt ad ripam iordanis. et
audivit bachides uentum in die sabbatorum
in uirtute magis. Et dixit ionathas ad
suos. Ecce bellum ex aduerso. aqua uero ior
danis hinc et inde paludes et salus. et non est
locus diuertendi. Clamate ergo in celum et pug
nemus. et commissum est bellum. et ceciderunt
ex parte bachidis. et uir et uisus est. bachi
des in fugam et reuersus est in ierusalem. et edi
ficauit in iuda ciuitates munitas. et po
suit custodiam in eis. et accepit filios prin
cipum regionis obsides et posuit eos in arce
in ierusalem in custodiam. Tunc precepit al
chimius destruere muros domus sancte interioris.
et destruere opera prophetarum. Cumque cepisset des
truere percussus est. palisi. et mortuus est.
cum tormento magno. Tunc rediit ba
chides ad regem et sicut terra iuda
duobus annis. Post quos uiri iniqui uisus
redierunt bachidem in iudea. Qui uo
lunt prohibere occulte ionatham. sed non po
tuit. nam in nocte consilium est iona
the. Qui comprehensit. id est uiros de his qui
sidiabant ei occidit eos. et secessit ionathas
cum suis in bethessi que est in deserto et
firmavit eam. et ascendit bachides in

uirtute magna & obsedit bethelsem & regis
sionathas. reliquit symonem in ciuita
te. & fecit ionath sibi munus & pauerat p no
ctem multos hostium in tabernaculis eorum.
Symon uero egressus de ciuitate succendit ma
chinas & pugnauerunt cum bachide & contu
tus est. ab eis & uirtus est. bachides cum uiros qui
reduxerant eum in ierusalem. & multos exercit
ocidit. Quod audiens ionath misit ad eum
legatos & ponere pacem cum populo. Quibus
accepit & iurauit semel mali facturum omnibus
diebus uite sue. & reddidit ei captiuitatem
quae puserat predata in terra iuda. & ces
savit gladius exercitus. & secundum iona. in ma
chinis iudicant ibi populum. & extirpant ipsi
os exercitus. **De alexandro rege;**

Co tempore ascendit alexander filius antiochi
epiphanes & occupauit ptolemaem
demetrii regis. & audiens demetrius congrega
uit exercitum & misit ad ionatham. ut secum
faceret pacem. & si cum alexandro in super
dedit ei potestatem congregandi exercitum.
& obsides qui erant in arce iussit ei red
di. & uenit iona. in ierusalem accepto in no
uare ciuitatem & inuinit monte syon.
in circuitu & fugerunt custodes quod
puserat bachides in iudea tamen in beth
sura alii remanserunt que erat eis ad
refugium. & audiuit alexander permissa que
fecerat demetrius. ionath & prelia & uirtu
tes quas ipse fecerat. & fratres eius. & scripsit ad
ionath dicens. Audiuimus de te quod uirtu
potens es & aptus ut sis amicus nostris. & non
constraimus te hodie sumus sacerdos
genas tue. & ut amicus regis uoceris.
& misit ei purpuram & coronam auream
& induit se iona. stola sancta in die
sollemni scenophagie & congregauit ex
citatur arma copiosa. & audiens rex de
metrius constatatus est. & remisit ad io
na. in his uerba. Manete in amicitia
nostra & nunc absoluo omnes iudeos a
tributo & potestatem arcis que est in ierusalem
do summo sacerdote. & omnem animam iudeorum

que est in regno meo captiua relinquo
libam gratis & quod omnes dies sollemnes
sunt dies immunitatis & remissionis. in die
decem circa illos. id est tres dies sollemnitatem
& tres post. ptolemaide & duas ci
uitates & fines eius do summo sacerdote ad
necessarios sumptus sanctorum. & singulis annis
xv. siclorum argenti. ad in statuanda
opera sanctorum. & ad in nouandos muros ierusalem
& in iudea sumptus de omnibus re
gis dabuntur. Jona autem & populus non credi
derunt. & complacuit eis in alexandria &
ferebant ei auxilium omnibus diebus. Tunc
congregauit rex alexander exercitum & mo
uit castra contra demetrium. & fugit exercitus
demetrii. & cecidit & demetrius in illa die.
Tunc misit alexander ad tholomeum
regem egypti dicens. da mihi filiam tuam
uxorem. & acquieuit tholomeus. signifi
cans ut occurreret ei tholomaide. & exi
uit tempore. de egypto. & filia eius cleopatra. &
occurrens sibi alexandro tholomaide de
dit eam uxorem. Tunc alexander uocauit
ad se ionatham & ueniens ionath tholo
maidem inuenit gratiam in conspectu duorum
regum. & uenerunt quidam pestilentes ex
iherusalem. post eum & accusabant eum sed non at
tendit ad eos rex sed magnificauit iona
th. & induit eum purpura & scripsit eum
in octo primos annos. Sunt autem. iiii. in signa
regalia purpura. fibula aurea diade
ma & sceptrum. & restituit ei. iona. ierusalem

Post de demetrio cecensibus scilicet gloria
tres annos uenit demetrius a cetera. h
occiso patre in philo. fugit ad ceteros parien
tes in athenas. & resumptis uiribus rediit in
macedoniam philisteorum. & in syriam cele
re & constituit apollonium duces exercitus. qui
prouocauit iona. in prelium. qui assumpsit
x. egressus est de ierusalem. & ueniens iopem
expulit in apollonium. & obtinuit eam.
& ibat apollonium in azotum. & in secundo est cum
iona. & dimiserunt plures in campo. & fu
gerunt equites apollonium in azotum &

8451
L. omne dicitur quod in iherusalem
dominatus est pro dominis nato

intuerunt fanum dagon ut se uertant. & succendit iona. ciuitatem. & fanum & eos q̄ erant in eo. & fuit de occisil in campo & succē sil in fano fere. viii. & cōfuit iona. in aſcalo nem. & receperunt eum aſcalonite in glā & rediit iona. in ierlm̄ & audiuit alexander uirtutem ei. & addidit ad huc glificare iona. & miſit ei fibulam auream que ſoly dati cognatū regū. & dedit ei achawm. & om̄iſ ſi nel ei. & cum uideat ionathas duob; in ſig nib; regis. forte ſign̄ erat de reuouatione regni iudoꝝ. & aſcend; alexand; in ſupiores partes cilitie. & reſſuſ ē. rex egipti ſocer eius in uirtute magna. querens optinere regnū alexandri dolo. & apiebantur ei ciui tates & occurrebant ei. Sic. y. mandauerat alexand;. & tranſiens in ſinglis ciuitatib; relinquebat cuſtodias. & ut appropinquat azoto oſtenderunt ei templum dagon ſuccenſum & cetera demolita & cumuloſ eoz qui occiſi fuerant. & dicebant. ſic fecit iona thas ut in iudiam faceret ei. & tacuit rex. & occidit iona. tholomeo in iope. & ſalu tauerunt ſe & abiit iona. cū rege uſq; ad flumē eleutheram. & rediit in ierlm̄. cūq; tho. optinuſſet ciuitates uſq; ſeleucam maritimanam. miſit ad demetrium dicens. Veni cōponam; pactum. & dabo t̄ filiā meam. penitet; y. me qd̄ dedim; illā alex andro. & tollens illam dedit illam deme to. & reſſit ab alexandro manifeſte. & y trauit. pto. antiochiam & impoſuit ſ duo diademata. egipti & aſie. Tunc alexander uenit cont; eum in bellum. & uictuſ ē. a pto. & fugit in arabiam. ad parentes ma ternos. cum antiocho filio ſuo. Rex aut; arabii timens uirtutem pto. cecidit alex andrū. & reſeruauit filium. & miſit cap; alexandri pto. qui garuſuſ ē. ſ; ſc̄m ē ut t̄ra die moreretur. & reg. demetriuſ in ſolio patrum ſuoz; **De magnificōne** y dieb; illi expugnabat iona. **ionathe.** arxem que ē in ierlm̄ & nuntiauerūt h; demetro quidam iniqui exiſt. Qui

tratus uenit tholomaidē. & ſc̄pſit iona the ne obſidet arxem ſ; occurreret ſibi feſtinato. & elegit iona de ſeniorib; iſrl;. & dedit ſe piculo. & accepit pecūiam multam & ueſteſ & abiit ad regem & danti ei mu nera inuenit grām in conſpectu ei & licet multi accērent eum. magnificauit eū rex in conſpectu om̄iū. & ſtatuit ei p̄n cipatum ſacerdotū. & quecuq; habuāt p̄. & uidens demetriuſ qd̄ ſiluit t̄ra in cō ſpectu ei dimiſit exercitum in loca ſua. & retinuit ſecum exercitum pegnū. & in uiciis erant ei om̄iſ exercitū patru; ei;

De trifone; Trifon erat quidam p̄ciū alexandri p̄ciū. Qui uidens qd̄ om̄iſ exercitū murmurabat cont; de timentum iur in arabiam ut reducēt in antiochum filium alexandri. in t̄ra patru; ſui. Co t̄p̄r dū demetriuſ erat oſten ſuſ miſit ad eum iona. ut eicēt eoſ q̄ erant in arce in ierlm̄ & qui p̄ſidiū erāt qz in pugnabant iſrl;. & reſc̄pſit deme triuſ dicens. hec & maiora faciam t̄ cum ſiſto optinuū. Nunc q̄ recte fecerit ſi miſerit in uul; in auxilium quia dif ceſſit exercitū meū a me. & miſit ei io na. iiii. electoz; in antiochiam. & delec tatus eſt rex in ad uentū eoz. & ſi uer erunt antiochem. c̄ xv. & uolebant iur ficere regem. & fugit rex in aulam. & mi ſit iudeoſ per uirtutem. & occiderunt. ē. ho minū. & liberauerunt regem. Reſidua ſi uocauit. dederunt dextrā regi & fece runt pacem. & glificati ſunt iudi. & re dierunt in ierlm̄. & ſiluit t̄ra in cōſpec tu demetri. & mentatus ē. om̄ia q̄ durāt ionathe & reſſit ab eo & uerabat eū ual

De antiocho adoleſcente; De trifon de arabia reducent antiochum adoleſcentem & ipſi ſunt ei diadema & congregati ſunt ad eū exer citū quoſ diſperſerat demetriuſ & pugna uerunt cō demetriū & fugit & obtinu erunt antioch; & trifon antiochiam. &

Demetrius

scripsit antiochus adolescens ionathe dicens.
constituo tibi sacerdotium et constituo te super
iii. ciuitates ut sis de amicis regis. et misit
illi uasa aurea et uasa argentea et prestamentum bibendi
in auro et in uino. et habet fibulam au-
ream et symonem fratrem eius constituit du-
ce ad amicum. et ad amicum. ad fines egypti.
et exiit iona et ambulabat ciuitates et uenit
ascalonam. et occurserunt ei honorifice. et co-
tentes uel pulsi resistentes ei preda dederunt
ei de uasa et accepto obside exiit. et misit eum
in ierusalem. et ambulabat regiones usque in
damascum agens regis negotia. et audiuit
ionathas quod principes demetrii qui erant
in caedes galilee. cum exercitu magno uo-
lebant eum remouere et occurserunt ei
in unguis fratrem suum symonem in monte pumili.
et congressus est cum eis. et fugerunt omnes
qui erant cum iona. preter duos et scidit
iona. uestimenta sua. et orauit. et agres-
sus est eos. constituit eos in fugam. et redi-
erunt ad eum qui recesserant ab eo.
et in secutus est hostes usque ad castros eorum.
que erant in caedes et ceciderunt exercitus
et rediit iona in ierusalem et misit iona. ro-
mam remouere eum cum eis amicitiam. spira-
tis quod scripsit quos super lacedemonios
diximus dicens. Prudens scripsit nobis
arxus rex uel sub omnia summo sacerdote
iudeorum quod de gente abrahe estis. et fratres
nostri. et fecimus uobis amicitiam.
Ex tunc memores sumus uel in sacrificiis
et obseruationibus uestris sicut decet me-
misse fratrem. et ne inuimus ad uos ut in-
nouemus firmitatem. et scripserunt spira-
te pecora uestra et possessio uestra. uestra sunt.
et uestra uestra. et in nouata est firmitas. et
audiuit iona. quod iam egressi sunt princi-
pes demetrii cum exercitu multo supra
quam prius. regressus est aduersus eos. Qui
cum audissent aduentum ionathe no-
cte fugerunt relinquentes focos in castris.
et mane secutus est eos ionathas. et in com-
prensit. transierunt. et flumen eleuthe-

rum. et duxit ionathas ad arabes qui dicitur
zabadei et percussit eos. Symon autem declinavit
in iopen. Audierat. et quod uellent persequi
tradere parathem demetrii et posuit ibi custo-
des et rediit iona in ierusalem et innotuit
muros in ea. et inuuit eam ualde. in-
trauenit ciuitatem. ut esset ciuitas singularis
intra. et nec emanaret neque uendant. et non
digerent bonis aliorum. Et tunc cogitauit tunc
occidere antiochum adolescentem. et imponere
sibi diadema. et timuit ionatham strenuam
defensorem antiochi. et legit ut cum prius
occideret. scripsit quod ionathe ut occurserit ei
in bethsam. et uenit ad eum iona. cum xl.
uirobus. uidentem quod tunc non posset exte-
dere manum in eum. honorauit eum dantes
ei munera et sapienter exortibus suis. quod obe-
dienter ei sicut et sibi ionathe. ut quod uer-
asti populum. Eligite et paucos. et ueni mecum
tholomaidem. et tradam eam tibi. et reliqua
perfidia et exercitum. et uicinos ministrates
regni. et rediit et rediit ei ionathas. et re-
misit in iudam exercitum. et remansit tunc
iii. ex quibus et dimisit in galilea. et
erant. i. cum eos.

Sumque intrasset pto-
madem. ligauerunt eum cives. et
omnes qui erant cum eo interfecerunt. et
planxerunt omnes iuda ionatham estimas
occisum esse. et dixerunt quod qui erant in
circuitu iuda. non habet principem tollant
de hominibus memoriam eorum. et congrega-
uit tunc exercitum ut ueniret in terram
iuda et acciperet terram. et inuenit populum
ascendit in ierusalem. et ait symoni. tu es
dux uel loco iude. et ionathe fratrem tuum.

S accelerauit symon
consummare muros ierusalem. et misit
exercitum in iopen. Cognoscentis autem tunc
quod surrexit symoni loco ionathe. mi-
sit ad eum legatos dicens. parge tunc quod
debet tibi tunc. iona. in idem regis de-
tinuimus eum. et inuenimus argenti ta-
lenta. et filios eius obsides. et remitte

Fate Dofant Lando Lione oct